

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

SALARIZAREA PREOȚIMEI

No. 4557

— Comunicat oficial —

Ministerul Cultelor și Artelor, condus de iudeia de dreptate și echitate în salarizarea personalului bisericesc, a hotărît să constate din nou averile și veniturile personalului bisericesc și ale bisericilor, în care scop a instituit pe lângă Minister o Comisiune Centrală, care prin ordinul No. 53.976 din 21 Iunie a. c., a trimis prefecturilor de județ formulare „Declarație” pentru înscrierea veniturilor și cheltuelilor personalului bisericesc, precum și a bisericilor. Formularele aceste sunt distribuite comunelor prin Administrațiile de plasă.

În fiecare comună se institue o Comisiune comunală care se compune astfel:

Președinte: Primarul comunal,

Secretar: Secretarul comunal,

Membrii: Parohul, doi Epitropi sau Curatori, și Perceptorul comunal.

Delegații bisericii vor lua parte la dezbaterile comisiei numai atunci când se vor dezbate chestiuni privitoare la biserica lor.

Comisiunea va completa rubricile din Declarație, după datele ce-i va servi parohul bisericii respective, având însă dreptul de a face și constatări proprii. Parohul va trebui să documenteze cu acte publice afirmațiunile sale. Aceste acte, dacă se va cere anume, le va atașa în copie, vizate de către autoritatea comunală.

Declarația se face cu privire la statul personal al personalului bisericesc și a bisericii, precum și cu privire la veniturile și cheltuelile personalului bisericesc și a bisericii, și cu privire la situația materială a comunității bisericești și a materiei de contribuție a ei pentru susținerea personalului bisericesc.

Veniturile se vor socoti luându-se media ce-

lor cinci ani din urmă, adică anii 1919, 1920, 1921, 1922 și 1923.

Fiecare parohie, respectiv biserică, face declarație. La această declarație generală se va atașa declarația-anexa, ce se va întocmi pentru fiecare diacon ce s'ar găsi pe lângă paroh, beneficiind de venituri după bunurile bisericii, respective parohiei. De asemenea se va face declarație și pentru filiile cu sau fără biserică. Acestea se vor anexa la declarația parohiei, dacă aceste filii se găsesc în sfera de activitate a Comisiunii respective; în caz când nu se găsește, această operațiune de centralizare este făcută de către Administrația de plasă sau Prefectura de județ.

Membrii Comisiunii sunt direct și personal responsabili de exactitatea datelor ce înscriu în Declarații.

După ce Comisiunea comunală a complectat Declarațiile, va întocmi un Proces-Verbal pentru fiecare Declarație, cuprinzând toate observațiunile și obiecțiunile ce vor fi făcute de vreun membru al Comisiunii. Procesele-verbale se vor atașa la fiecare Declarație.

Declarația, complectată cu toate cele necesare, va fi înaintată apoi prin Administrația de plasă, care de asemenea va face observațiunile și obiecțiunile ce crede de cuviință, Prefecturii de județ, pentru a fi supusă comisiei județene.

Comisiunea județeană se compune astfel:

Președinte: Prefectul de județ, în caz de împiedicare locjiitorul.

Secretar: Avocatul (jurisconsultul) județului.

Membrii: Administratorul Financiar și Consilierul Agricol.

Delegații bisericii: Protopopul și doi delegați

din partea eparhiei respective, cari vor lua parte la **d**ebateri numai când se vor discuta chestiuni privoare la **c**onfesiunea lor.

Comisiunea județeană va face toate observațiunile și obiecțiunile ce crede de cuviință cu privire la toate datele din Declarație sau Proces-Verbale. Aceste observațiuni și obiecțiuni le va cuprinde într'un Proces-Verbal, pe care împreună cu actele anterioare le va înainta Comisiunii Centrale pentru Constatarea averilor și veniturilor personalului bisericesc și ale bisericilor de pe lângă Ministerul Cultelor și Artelor. Această Comisiune Centrală va stabili, pe baza informațiilor și datelor primite, veniturile după averile bisericești atât a personalului bisericesc cât și ale bisericilor propriu zis.

Termenul de executare a lucrării acesteia este: pentru Comisiunea comunală *până la 1 August a. c.*, iar pentru Comisiunea județeană *până la 10 Septembrie a. c.* Nici o amânare nu se admite.

Dacă din cauza delegaților bisericești va suferi vre-o întârziere, adică dacă aceștia nu vor da la timp și complet toate datele necesare, Ministerul va opri plata personalului bisericesc căzuț în culpă.

Totodată comunicăm că delegații eparhiei noastre în comisiiile județene sunt următorii:

1. Județul Murăș Turda: Ștefan Russu prot. Târgu Murăș, Ion Sălăgean adm. prot. Reghin și Ion Luca paroh Cornățel.

2. Jud. Turda Arieș: Iovian Mureșan prot. Turda, Romul Popa prot. Murăș Ludos, și Vasile Gan prot. Bala de Arieș.

3. Jud. Alba de jos: Florian Rusan prot. Alba Iulia, Petru Popovici prot. Abrud și Iosif Pop prot. Aiud.

4. Jud. Cojocna: Aurel Muntean prot. Hue-din, Dr. Vasile Sava as. cons. și Gheorghe Suciș paroh Cojocna.

5. Jud. Bistrița Năsăud: Grigorie Pletos prot. Bistrița, Constantin Flămând paroh Borgo Rus și Elisei Dan paroh Borgo Suseni.

6. Jud. Solnoc Dobâca: Teodor Herman prot. Dej, Zaharie Manu prot. Lăpușul unguresc și Ion Goron paroh Gâlgău.

7. Jud. Maramurăș: Pavel Moldovan paroh Dragomirești, Ion Arcas paroh Săcel și Atănase Gârju paroh Remeș.

8. Jud. Sălaj: Ioil Ghiurișan prot. Unguraș, Remus Rosca paroh Zălau și Ion Pop paroh Bălan.

9. Jud. Sătmar: Alexe Latis paroh Baia mare Ștefan Ghețe paroh Vălenii Șomcutii și Valeriu Dragoș paroh Finteușul mare.

10. Jud. Târnava mică: Pentru Sămărghișan paroh Sălcud și Iustin Teglariu paroh Deag.

Ținând seamă de însemnătatea acestor dispoziții îndrumăm preoțimea noastră să satisfacă fără amânare celor cerute, în interesul său bine priceput.

Cluj, la 20 Iulie 1924.

CONSISTORIUL DIECESAN

Risipa cărților bisericești

La aceasta întrebare nu știau să răspundă preoții noștri d-lui Nic. Iorga, care cu câțiva ani înainte de războiul mondial a vizitat bisericile din „Munții Apuseni”.

Un act datat din anul 1820, pare a vărsa lumină în aceasta chestie.

Biserica din A., împrumutată-se preotului și bisericii din B-s. încă înainte de anul 1800, o evanghelie, să spună că era scrisă cu mâna și era cumpărată de la oarecare mănăstire din Oltenia, cu 200 galbeni.

Protopopul Ighian cercetând afacerea constată că evanghelia respectivă a fost înmormântată, ca un obiect de mai puțină valoare decât evanghelia tipărită, e ureposatul preot din B-s. și dispune să se dea bisericii din A. drept desdăunare o evanghelie tipărită.

Tipicul înmormântării preoților prescrie, a se așeza lângă preotul mort o evanghelie, dar nu dispune ca evanghelia să fie înmormântată cu mortul.

Scopul așezării evangheliei lângă preotul reposat, își are însemnătatea sa simbolică, dar tot aceasta însemnătate o poate avea și atunci, dacă pe o masă la picioarele catafalcului să pune evanghelia, dacă după închiderea sicriului să pune pe sicriu. Dar a-se îngropa evanghelia cu preotul reposat, țin acest lucru de o adevărată barbarie.

Câte cărți vechi de o adevărată valoare istorică, limbistică, culturală, nu au fost și nu sunt și azi nimicite în acest mod.

E timpul suprem, ca aceasta risipă de comori să înceteze.

Ar fi bine ca Sf-tul Sinod să dea o tălmăcire mai clară tipicului amintit și să oprească risipa cărților bisericești vechi.

I. G.

Propagandă Catolică

Din țara Oașului ni se scriu următoarele:

În ziua de Sf. apostoli Petru și Pavel episcopul catolic Hossu al Gherlei însoțit de mai mulți preoți români catolici, au ținut o mare adunare la mănăstirea Bicsadului. După săvârșirea serviciului divin episcopul a ținut o cuvântare mare în care în timp de o oră n'a avut decât cuvinte protivnice bisericii noastre.

P. S. episcop și-a început cuvântarea cu cuvintele: Veniți în jurul meu toți cei ce țineți cu papa dela Roma. În continuare P. S. Sa spune:

„Astăzi prăznui mcea mai însemnată sărbătoare a bisericii noastre pe marii învățători ai creștinismului Petru și Pavel, și mai ales pe Petru care a fost pus de cap al tuturor bisericilor erestine și așezat pe scaunul Romei de însuși mântuitorul nostru Isus Christos, acest scaun așezat în cetatea Romei, care a fost întemeiată de străbunii noștri Romani, a căror urmași sunteți voi dragii mei. Pe lângă multele neccazuri și prigoniri acest scaun a susținut și susține și azi credința cea adevărată, lăsată pentru mântuirea sufletelor noastre de însuși d-l nostru Isus Christos, și propovăduită de acești mari apostoli.

Se știe că în turma voastră care până acuma n'a fost conturbată de nimenea s'au ivit apostoli mincinosi, cari vă răpesc ce este mai scump, adică sufletul vostru pe care vi-l duce la perire. Acești apostoli răi vă făgăduesc tot felul de bunătăți ce nu vi le pot împlini, și pentru că renunță la unele biruri pe cari credincioșii noștri cu suflet drag le-au plătit până acuma voi îi ascultați și urmați pe ei. Cine se lapădă de Roma, acela se lapădă și de Christos și de acești sfinți apostoli pe cari îi sărbătorim azi. Credința și legea cea adevărată este aceea care este întemeiată și zidită pe piatra cea tare din Roma, pe care porțile iadului nu o vor învinge.

Nu vă lăpădați de legea strămoșilor voștri strămoșii voștri toți au fost *uniți*, toți au trăit în unire, toți au fost conduși și binecuvântați de înaltul și sfântul scaun al cărui cap este papa dela Roma, urmaș adevărat alui Sf. Petru.

Frații noștri neuniți s'au lăpădat de noi pentru că au voit să steargă de pe siântul scaun alui Petru pe papa pe cela ce a fost cunoscut de toată lumea ca singurul cap al bisericii și urmaș al lui Christos și au voit ei să se ridice peste toți.

Nu vă dați guba voastră cea bună și nouă din spate pe guba cea veche, care este numai petece și sdrențe, vouă vise cade a purta vestmânt nou și curat pe trupul vostru și nu haină murdară și lapădată de toată lumea cuscărbă”.

În tonul acesta își desfășură oratorul verva sa timp de un cias, cu multe întrebări la cari tot dânsul le dă răspunsul.

La siârșitul cuvântării se năste gălăgie. Cei zece jandarmi însuflețiți de convingătoarea oratorie încep să împartă daruri cu patul puștii printre poporul adunat.

Și care a fost rezultatul? A doua zi s'au prezentat 34 suflete din Rața la preotul unit făcând declarație de trecere la biserica ortodoxă, iar delegații poporului din Tur și Prilog s'au prezentat la preotul nostru cerându-i îndrumări pentru trecere la biserica noastră.

Cazul acesta e o nouă dovadă despre spiritul vremii, care vrea să ărepare actul politic dela 1700. Istoria cere această reparație și orice opintiri contrare sunt zadarnice. Vorbă lui Eminescu: „Nu 'nvie morții, e 'nzadar copile”.

V. C.

Biserica noastră.

Cuvântare rostită în Ludoșul de Mureș la întâmpinarea Prea Sfințitului Episcop N. Ivan, de D-l Inspector General al Băncilor populare. Luca Paul.

„Toată suflarea românească de prin ținuturile acestea, cari alcătuiesc istorica eparhie a Vadului, Feleacului și Clujului, se simt fericite și înălțate sufletește, căci Vă are astăzi în mijlocul ei și se pot bucura de arhierasca binecuvântare a Prea Sfinției-Voastre.

Ținutul Ludoșului, ca și întreagă eparhia aceea, trăiește azi clipe mari și cu adânc înțeles, căci de patru sute de ani, nu s'a mai revărsat cuvântul mângăios și îmbărbătător, al vreunui Prea Sfințit Prelat al bisericii ortodoxe române, peste meleagurile acestea.

Din pricina istorice și atât de vitrige nouă românilor, a căzut așezământul marelui voevod Ștefan cel mare întemeietorul acestei eparhii acum 425 de ani, și toți credincioșii ortodoxi, au rămas în bătaia vânturilor, fără adăpostire, fără îndrumare arhierască.

După atâta amar de ani, după o certare a cerului atât de îndelungată, ne-a fost dată nouă

generației acestela, să vedem răsărind soarele dreptății, care a reînviat așezământul domnesc al marelui voevod român și a reînființat vechea eparhie, iar pronia cerească ne-a dăruit ca păstor sufletesc pe acel fiu al ortodoxiei, pe care l'a știut mai cu râvnă pentru a vindeca romete trecutului.

Biserica și patria au fost pururea nedeslipite pentru poporul român. Biserica ne-a mângăiat și îmbărbătat în vremuri de obidă, de umilință. Ea ne-a păstrat neprețuitele comori ale neamului, comorile etnice: limba, credința, și datinele străbune. Precum vestalele române păstrau nestins focul sacru și îl transmiteau generațiilor viitoare, tot așa și biserica noastră a păstrat virtuțile glorioșilor noștri străbuni, cari virtuți la vreme de grea cumpănă pentru țară, izbucnesc din inima acestui popor, cum izbucnesc izvoarele arteziene din adâncurile pământului. Din acelea virtuți a eșit Mărășeștii cu viteji ce-au luptat în cămeși, spulberând pe cotropitorii țarei, cu toate mașinările de războiu și otrăvirile de care s'au servit în potriua noastră, iar ca urmare firească, s'au împlinit și visul cel mare, unirea tuturor românilor, pentru care atâția aleși ai națiunii au luptat și atâția martiri s'au sfârșit întru Domnul cu dorul neîmplinit.

Biserica materilă în care se practica cultul ortodox în Ludos, ne-a fost dat să vedem: neîncăpătoare, construit ărustic din lemne, fără pic de artă, pe un teren accidentat și afară din târg.

Nici un grai omenesc și nici un penel, fie chiar a lui Rafael, n'ar fi putut zugrăvi atât de real, tabloul umilinței și al împilării ortodoxilor români, din negura trecutului. Și totuși Ludosul are marele merite căci în umila bisericuță s'a păstrat atâtea veacuri nestinsă flacăra credinței și cultul oamenilor mari ai bisericii și ai neamului, căci în interiorul e atâta de curat și maiestos, sunt așezate cu cinste sfintele odoare, iar pe perete stă potretul marelui Șaguna. Atât ne trebuia pentru acele vremuri.

Primii creștini își făceau rugăciunile lor în peștere și prin crepăturile pământului, totuși acestea nu i-au împedecat să fie cei mai buni creștini. În umila biserică a Ludosului, prin o mână de credincioși s'a păstrat o fărâmnă din comoara etnică a poporului român, cu tot puhoiul prigonirilor și al ispitelor de tot felul. Aci sta toată mângăerea fericitilor ctitori și a mult încercaților ei credincioși. Biserica Ludosului, ce pare astăzi ca un erou al vremurilor și fără

să vreau îmi evocă măestritul tablou al marelui Alexandri, prin care ne arată cum un ostaș român dela Plevna, plecând pe jos din această cetate cucerită prin lupte grele a întâlnit un regiment rus. Colonelul văzând ostașul român chinez, cu privirea de soim, cu mantaua ciuruită de gloanțe și cu încălțăminte spartă, zări pe peptul lui cea mai înaltă decorație. Calică-i era haina dar purta pe ea, cel mai de cinste semn ostășesc. Într-o clipă regimentul se desfășoară spre defilare și toată ostășimea, soldați, ofițeri și chiar steagul împărătesc se închină în fața eroului trențuros. Ne închinăm și noi cu venerație în fața umilei biserici ortodoxe din Ludos, că și ea a luptat ca un erou prin negura timpurilor, păstrând nestinsă flacăra credinței strămoșesti și cultul oamenilor mari ai neamului. Astăzi vremurile s'au schimbat. Biserica ortodoxă nu mai e prigonită. Dinpotrivă este respectată ca biserică dominantă în stat. Deci n'ar fi bine ca ortodoxii din Ludos să aibă și pe viltotr biserica umilă și neîncăpătoare ei să urmeze îndemnul dat astăzi de Prea Sfințitul Domn Episcop, punând mână dela mână, ajutând cu toții să se clădească un măreț și încăpător locaș în care să se preamărească numele D-lui, fiind totdeauna și spre cinstirea celor ce s'au osândit întru fapta cea bună. Am privit ca un semn îmbucurător că la această întâmplinare și cinstire a Prea Sfințitului Domn Episcop N. Ivan, au luat parte și reprezentanții altor rituri. Este și bine și înălțător ca de acum înainte, toți credincioșii de orice rit, ar fi și pe care bunul D-zeu i-a așezat din timp pe pământul binecuvântat al acestei țări, să nu fie jigniți și să se bucure de respectul reciproc, cu o singură condiție ca să lucreze armonic pentru pace și prosperarea acestei țări. Nu înțelegem să continuăm opera de asuprire a trecutului de care noi am suferit atâta și s'o întoarcem cu măsură de răzbumare. Dinpotrivă ne simțim fericiți, de câte ori putem auzi, că aceste rituri și rase, să desvoaltă și trăiesc mulțumite pe pământul binecuvântat al patriei. Prea Sfințitul stând astăzi mai multe ore în convorbire cu reprezentanții minorităților și cercetându-l după apuțință chiar pe la domiciliile dâșilor, însemnează că a venit pe aici cu ramura de maslin, că sfânta noastră biserică își continuă tradiția de a propovădui și a mijloci pacea între națiuni.

Ne bucurăm deci, că bunul D-zeu a voit ca acestei istorice și mult încercate eparhii, să-i

dea după atâtea secole de îndurare, pe acel fiu al ortodoxiei române, pe care l'a socotit, cu ravnă și pregătit sufleteste, pentru a vindeca rănilile și betesugurile, contractate de Sfânta noastră biserică ortodoxă, în răstimpul de obidă și asuprire".

ȘTIRI

Se avizează cei interesați, că Concursul pentru întregirea catedrelor de profesori la instituțul teologic ortodox român nou înființat din Cluj expiră la 1 August st. nou a. c.

* * *

AVIS! In ordinul nostru No. 2205/1924 către Domnii Protopopi, referitor la anunțarea fundațiilor la tribunale s'a strecurat o greșală de termen, care este fixată de noi pe 31 Iulie și nu 31 August a. c. Aceasta se comunică spre orientare. — Consistorul eparhial.

* * *

Premiu. Ziarul „Universul“ din București a destinat suma de zece mii lei ca premiu pentru cea mai bună, mai stăpânitoare de suflete, poezie patriotică, răspunzând dorurilor și frământărilor zilelor de acum, în care sunt purtate și bucuriile jertfelor războiului de liberare, și nădejtile de statornicire deplină. Terminul concursului se va stabili mai târziu.

* * *

Marmaggi, faimosul nunțiu apostolic al papei, care și-a câștigat un titlu de urită glorie în țara noastră cu atitudinea sa la încoronarea Mariestăților lor în Alba Iulia nu se astâmpără. După ce a fost nevoit să plece dela noi a fost trimis de papa la Praga, unde a manifestat aceleas sentimente față de țară și popor, pe cari și le-a scos în relief și la noi. In consecință a trebuit să plece și din Cehoslovacia. Toată presa a cerut expulzarea lui Marmaggi. Ziarul „Pravo Lidu“ susține că plenipotențiarul papal nu este necesar pentru Cehoslovacia și exprimă dorința ca odată cu monseniorul Marmaggi să dispară ultimul nunțiu apostolic din Praga.

* * *

Pleacă și Netzhammer. Episcopul catolic din București, vestitul Netzhammer, a fost silit acum de curând să-și ia catrafusele din țară.

Pe vremea războiului el a fost agentul principal al Nemților, austrieșilor și ungurilor, care o-

croția spionii dușmanilor noștri și lucra mână în mână cu aceștia pentru dărâmarea țării. La cererea guvernului nostru papa dela Roma a avisat pe acest episcop să părăsească România imediat.

* * *

Decorat. D-l prof. N. Iorga a fost decorat din partea guvernului cehoslovac cu „Marele Cordon al Leului Alb“ pentru conferințele făcute anul trecut în diversele orașe ale Cehoslovaciei și pentru activitatea depusă de d-sa în vederea strângerii relațiilor și prieteniei cu republica cehoslovacă.

* * *

Hoți de fete. La Odesa în Rusia s'a descoperit o mare societate de Chinezi, alcătuită din 800 de inși, risipiți prin multe țări europene, cu scopul de a fura fete și femei, pe cari le trec apoi în țara lor. N'au putut fi prinși decât căpetenia lor și 26 de inși.

* * *

† *Ana Filip n. Simu,* soția preotului nostru Ioan Filip din Libotin, a decedat după grele suferințe la 1 Iulie 1924, în vârstă de 34 ani, lăsând în jale adâncă familia: soțul, un băiat de abia 4 ani, părinții, frații, alte rudeni și întreagă comuna, unde timp de 14 ani a fost nu numai o devotată soție și mamă, ci și o pildă de aleasă purtare pentru întreagă obștea. Dumnezeu să o odihnească în pace!

* * *

Demisia d-lui Vasile Goldiș din partid. Cei în revista „Lumea și Țara“ că d-l Vasile Goldiș, vicepreședintele partidului național și cel mai călduros partinitor al fuziunii național-tărăniște, — a rupt cu partidul național orice legătură. Domnul Goldiș a mărturisit că stă pe temeiul înțelegerii, pe care au încheiat-o cele două partide și că dânsul se privește pe sine național-tărănist, fără privire la politica pe care o urmează partidul național de-acum înainte. Acest lucru d-l Goldiș a voit să i-l dea și în scris d-lui Iuliu Maniu, dar președintele partidului național l'a rugat ca să nu o facă, deoarece ar fi silit să cetească scrisoarea sa în Comitetul central al partidului și astfel nu s'ar ști, că ce întorsătură ar lua lucrurile.

Printre cunoscuții d-lui Vasile Goldiș se crede, că dânsul va lupta din răzputeri ca să întemeieze totuși partidul național-tărănesc!

* * *

Pământul espropriat. Ministerul agriculturii a dat următorul comunicat:

„Se aduce la cunostința proprietarilor expropriati din Transilvania, Banat, Crișana și Maramures, că pentru exproprierea rămasă definitivă (în condițiile jurnalului Consiliului de miniștri Nr. 92 publicat în „Monitorul Oficial” din 31 Ianuarie 1924), statul a hotărât a face plata pretului de expropriere.

Pentru ca proprietarii expropriati să obțină cât mai degrabă plata pretului, trebuie să înainteze de îndată consilieratului agricol unde se găsește moșia expropriată, cerșea de plată însoțită de actele prevăzute în comunicatul Casei centrale a cooperației și împroprietării, publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 74 din 3 Aprilie 1924.

Acei dintre proprietarii expropriati, cari nu se vor conforma celor de mai sus, vor suferi consecințele de a nu-și putea primi la timp plata pretului de expropriere ce li se cuvine”.

* * *

Sașii îndrăzneți. Se știe că Sașii sunt foarte nemulțumiți cu România mare. Deocamdată își varsă veninul în contra guvernului actual, în nădejdea că guvernele ce vor succeda îi vor restitui în privilegiile de pe vremuri.

Astfel printre multe altele „Bistritzer Deutsche Zeitung” cere viitorului guvern condamnarea d-lor Brătianu, Angelescu și Pteancu la câte 20 ani de muncă silnică pentru infracțiunea de instigare la luptă între naționalități.

Și Sașii se mai plâng că le merge prost în țara aceasta.

* * *

Românii din alte țări. Gazeta „Peninsula balcanică” publică un articol în care arată situația tristă în care se află minoritățile în celelalte țări, ca Grecia și Serbia.

„Regimul ocrotirii minorităților etnice în Grecia nouă și în Serbia nouă, este inexistent. În Serbia nouă, Românii, Bulgarii și Albanzii n'au nici o școală. În Grecia nouă, Bulgarii și Albanzii n'au nici o școală. Ceea mai mult, Grecii susțin că Românii, Bulgarii și Albanzii nu sunt altceva de cât Greci vlahofoni, albofoni, etc. Sârbii spun că salvii din Macedonia sunt sârbi, iar despre Românii din Serbia vorbesc numai când înșiră bizarerile din Serbia, printre care se numără și „sârbi cari vorbesc românește”. Peste 2000 de școli naționale au fost închise și transformate în școli grecești sau sârbești.

Recomandăm minorităților dela noi cari se vaită de tratamentul ce-l au în această țară, ca să facă comparație între ele și minoritățile din alte țări.

* * *

Descoperire interesantă. Cu ocazia reparației boltei și a lepedei de piatră din interiorul mănăstirii „Sf. Văișozi” din Slobozia, s'au șos osemintele a trei preoți ce au servit în diferite timpuri la această mănăstire și ale arhimandritului Gavril care, în anul 1842 a reparat în murgine această mănăstire.

Când s'au așezat în sicrie aceste oseminte, cu mirare s'a observat că mâna stângă a preotului Stan, mort de peste 72 ani, nu era încă putrezită.

Printre credincioși acest fapt rar, e comentat cu vie aprindere și e considerat ca o minune.

* * *

Bogății noi s'au descoperit în Ardeal. Cea mai de seamă descoperire s'a făcut în județele Brașov, Făgăraș și Târnava-Mare.

Începând dela pădurile comunei Codlea până la Șinca și Bacos s'au găsit mari zăcăminte de cărbuni de piatră, tot atât de bogate ca și cele de pe Valea Jiului.

În județul Trei Scaune, aproape de Sfântul Gheorghe s'au găsit enorme zăcăminte de lignit; iar la Brad s'a dat peste chilimbar (verde și negru): La Vâlcele s'au găsit de asemenea mari izvoare de iod.

Tot mai mult iese la iveală bogăția acestui pământ binecuvântat.

* * *

Ocean sub Sahara. Explorațiunile făcute de francezi în pustiu Saharei, în timpul din urmă, au dus la rezultate, pe baza cărora nu mai incăpe nici cea mai mică îndoială, că este apă în abundență sub Sahara.

S'au săpat puțuri de vre-o 100 de metri și la această adâncime nu numai că s'a găsit apă, dar și vietăți ce trăiesc numai în apă.

Racii și peștii găsiți în apa de sub desert, se aseamănă mult cu cei din lacurile Palestinei regiune tot așa de arsă de soare.

Se pune acum întrebarea: Cum de s'au putut refugia aceste vietăți la așa adâncime sub Sahara?

Aceasta trebuie să se fi întâmplat cu milioane de ani în urmă. Racii și peștii sunt orbi.

Descoperirea e de mare importanță. Urmările sunt incalculabile. De aci înainte se va putea

gândi și la transformarea Saharei în teren cultivabil.

Din punct de vedere științific, descoperirea deschide noi câmpuri de investigație.

* * *

Prețul cerealelor pentru străinătate e în creștere, ca o urmare a scăderii leului. Pe ziua de 14 Iulie la bursă s'au cotate următoarele prețuri: Constanța: Orz 60 mii lei vagonul, Ovăs 44 mii, Porumb 48.500, Grâu 70 mii lei; Brăila: Orz 60 mii, Ovăs 42 mii, Porumb 48.500, Grâu 70 mii; Galați: Orz 60 mii, Ovăs 42 mii; Călărași: Porumb 46 mii; Oltenița: Porumb 46 mii și în Basarabia: Orz 60 mii, porumb 48.500 lei vagonul.

* * *

Tolstoi osândit. La tribunalul din Moscova s'a ținut de curând o judecată asupra lui Tolstoi, acuzat de văduva lui Lenin. S'a adus următoarea sentință:

„L. N. Tolstoi, fost ofițer țarist, gentilom și proprietar funciar, decedat acum 13 ani, este vinovat de a fi răspândit opere conținând concepții burgheze, în cari a trecut cu tăcerea asupra atot ce are vre-o legătură cu dictatura proletariatului. Având în vedere însă că Tolstoi a trăit într-o epocă de cultură burgheză și că marile metode ale neuitatului Lenin i-au rămas necunoscute, tribunalul i-a recunoscut circumstanțe atenuante și a hotărât:

1. **Indepărtarea** din toate bibliotecile a operilor celor mai vătămătoare (Ana Karenin și Reinvierea);

2. **Indepărtarea** tiparului de pe aceste opere și

3. **Intrebuințarea** hârticiei din nou pentru editarea operilor lui Lenin, Zinoviev, Bucharin și altor fruntași ai revoluției mondiale.

Un apel contra acestei sentințe nu este admisibil“.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. **Papism și ortodoxism în Ardeal** de Dr. G. Ciuhaudu — 12.— Lei
2. **Românii ortodocși și Românii uniți** de Dr. G. Ciuhaudu — 10.— Lei
3. **Ortodoxia și creștinismul apusean** de P. L. Nicodim — 8.— Lei

4. **Selisma Românească sau Unirea cu Roma** — — — — — 2,50 Lei
5. **Analele Asociației „A. Șaguna“** II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. **Învățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură)** — — — — — 10.— Lei
7. **Vieata unei mame credincioase de Dr. I. Lupas** — — — — — 5.— Lei
8. **Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupas** — — — — — 5.— Lei
9. **O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan** — — — — — 5.— Lei
10. **„Problema educației sexelor“** 8.— Lei
11. **„Femeia“ de Dr. C. Stanca** — 20.— Lei
12. **Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu** — — — — — 35.— Lei

Nr. 160.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cf. Il Ampoita tractul Alba-Iulia, să publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Renasterea“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. De la 200 familii câte 1 (una) ferdelă de bucate și câte o zi de lucru din care se va da cantorului 40 ferdele și 40 zile de lucru.
2. **Întregirea** salariului dela stat.
3. **Venitele** stolare indatinat.
4. **Parohia** se va îngriji după angajamentul luat ca să pună la dispoziția parohului un quartir corespunzător constător din cel puțin 2 camere de locuit 1 bucatărie și suraedificatele necesare.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesesc având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta respective a oficia și predica și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral rom. ort. în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia 14/27 Iunie 1924.

FLORIAN RUSAN
adm. prot.

Nr. 4450

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot la parohia ort. română din Viena, cu circumscripția pentru întreg teritoriul republicii Austria, parohie aparținătoare Arhidiecezei din Cernăuți, se es-cric concurs cu termen de 30 zile dela prima pu-blicare în „Renasterea”.

I. Beneficiile preotului:

1. Salar de bază 5000 lei lunar.
2. Spor de scumpete: 3000 lei lunar.
3. Locuință și luminat.
4. Veniturile stolare.

II. Obligamentele preotului:

1. Ținerea serviciului divin.
2. Catechisarea și instruirea copiilor în lim-ba română.
3. Agendele cancelariei parohiale și ale Se-cretariatului.

4. Purtarea registrelor stării civile.

Petițiile investite cu toate documentele nece-sare se vor înainta Comitetului parohial ort. român din Viena I., Löwelstrasse Nr. 8.

Nr. 236—1924

3—3

CONCURS

Pentru postul preoțesc din parohia de cl. I. Treznea tractul Unguras, devenit vacant prin renunțare, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul „Renaste-rea”.

Alesul va beneficia: de locuință în natură și supraedificate în condiție bună, grădină de le-gumii, 52 jugăre sesiune parohială, 2 vici cucu-ruz cu cocianul și 1 zi de lucru dela fiecare ca-să, venitele stolare îndatătate plus întregirile de-la Stat.

Reflectanții la acest post își vor înainta în termenul deschis cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, și pe lângă ob-servarea dispozițiilor reglementare să vor pre-zenta în parohie pentru a face cunostință cu credincioșii.

Unguras, 1/14 Iunie 1924.

Oficiul protopopesesc în conțelegere cu comi-tetul parohial.

JOIL GHIURITAN,
protopop

Preoțime!**Nou Apărut!****Predici la morți**

de I. Marga, protopop

3-10

1 expl. 35 Lei, plus porto.**Se află la Librăria ANCA, Cluj.****Fabrică de clopote****Frații D. și N. POPESCU****București, Str. Ion Maloiescu Nr. 9.**

Fabrică cele mai bune clopote, din materialul cel mai solid, garanție pe 50 ani.

Transportă clopotele pe spesele proprii la destinație. Fabricantul însuși săvârșește mon-tarea. Plata se face integral la predarea clo-potelor.

0-10

Imprimare Oficiale**În atențiunea oficiilor protopopești și parohiale**

Toate imprimatele pentru încheierea socotelilor bisericești și școlare, blan-chete pentru rapoarte oficiale, precum și orice fel de rechisite de birou se află depozitate și se pot comanda cu prețuri convenabile dela

LIBRARIA**„Cartea Românească” S. A.****Sucureala CLUJ, Piața Unirii Nr. 7.****Expediția se face cu ramburs.**